

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain, työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain ja työttömyysturvalain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysturvalakia, työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia ja työttömyysturvalain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annettua lakia. Ehdotetuilla muutoksilla toteutetaan hallituksen päättämä 50 miljoonan euron säästö työttömyyspäivärahamenoissa. Samalla työttömyysturvan rahoitusta selkiytetään.

Ansiopäivärahan laskentasääntöä ehdotetaan muutettavaksi siten, että ansio-osa aleni niiltä, joiden palkka ylittää 3 115 euroa kuukaudessa. Lisäksi työllistymistä edistävien palvelujen ajalta sekä pitkän työuran päätyttyä 90 päivältä maksettavaa korotettua ansio-osaa ehdotetaan alennettavaksi. Ansiopäivärahan laskentasääntöihin tehtävät muutokset alentavat työttömyysvakuutusmaksuil-

la rahoitettavia ansiopäivärahamenoja noin 50 miljoonalla eurolla, joka ehdotetaan tilitettäväksi Kansaneläkelaitokselle alentamaan valtion rahoitusvastuuta peruspäivärahamenoista.

Esityksessä ehdotetaan, että työttömyysvakuutusrahasto ei enää rahoittaisi peruspäivärahan korotusosia, vaan korotusosien rahoituksesta vastaisi kaikilta osin valtio.

Yrittäjien työssäoloehto koskevan lainmuutoksen voimaantulosäännökseen ehdotetaan tehtäväksi muutos, joka yksinkertaistaa lain toimeenpanoa.

Esitys liittyy valtion vuoden 2015 talousarvioesitykseen ja tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 JOHDANTO.....	3
2 NYKYTILA.....	3
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	3
Työttömyyspäivärahan taso.....	3
Työttömyysetuuksien rahoitus.....	3
Yrittäjän työssäoloehto.....	4
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	4
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	5
5 ASIAN VALMISTELU.....	5
6 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	6
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	7
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	7
1.1 Työttömyysturvalaki.....	7
6 luku Työttömyyspäivärahan määrä ja kesto.....	7
4 luku Soviteltu ja vähennetty työttömyysetuus.....	7
14 luku Erinäisiä säännöksiä.....	7
1.2 Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta.....	8
1.3 Laki työttömyysturvalain muuttamisesta annetun lain muuttamisesta.....	8
2 VOIMAANTULO.....	8
LAKIEHDOTUKSET.....	9
1. Laki työttömyysturvalain muuttamisesta.....	9
2. Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta.....	11
3. Laki työttömyysturvalain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta.....	12
LIITE.....	13
RINNAKKAISTEKSTIT.....	13
1. Laki työttömyysturvalain muuttamisesta.....	13
2. Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta.....	16
3. Laki työttömyysturvalain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta.....	18

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Hallitus päätti 3 päivänä huhtikuuta 2014 valtiontalouden kehyksistä sekä julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2015—2018. Päätös on osa kokonaisuutta, jolla pyritään kuroma umpeen valtiontalouden kestävyysvaje. Päätöksen mukaan työttömyysturvaa koskevia säännöksiä muutetaan siten, että valtion menot pienenevät 50 miljoonalla eurolla vuoden 2015 tasolla. Tavoitteena on toteuttaa säästöt siten, että ne kohdistuvat korkeimpia työttömyyspäivärahoja saaviin.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Työttömyyspäivärahan taso

Peruspäiväraha on 32,66 euroa päivältä vuonna 2014. Sitä korotetaan 5,27 eurolla yhdestä alle 18-vuotiaasta huollettavasta lapsesta, 7,74 eurolla kahdesta lapsesta ja 9,98 eurolla kolmesta tai useammasta lapsesta. Lisäksi peruspäivärahaan voidaan maksaa korotusosaa, joka on 4,78 euroa päivältä.

Ansiopäiväraha muodostuu peruspäivärahan suuruudesta perusosasta ja ansio-osasta. Ansio-osa on 45 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 105-kertainen perusosa, ansio-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 20 prosenttia. Ansiopäiväraha lapsikorotuksineen on enintään 90 prosenttia ansiopäivärahan perusteena olevasta päiväpalkasta, kuitenkin vähintään mahdollisella lapsikorotuksella korotetun perusosan suuruinen.

Korotettu ansio-osa on 65 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 105-kertainen perusosa, ansio-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 37,5 prosenttia. Ansiopäi-

väraha lapsikorotuksineen on tällöin enintään yhtä suuri kuin ansiopäivärahan perusteena oleva päiväpalkka, kuitenkin vähintään mahdollisella lapsikorotuksella korotetun perusosan suuruinen.

Korotusosaa ja korotettua ansio-osaa maksetaan kahdella eri perusteella: pitkän työuran päätyttyä ja työllistymistä edistävän palvelun ajalta.

Korotusosaa ja korotettua ansio-osaa maksetaan enintään 90 päivältä työnhakijalle, joka on jäänyt työttömäksi sen takia, että hänen työsopimuksensa on irtisanottu hänestä itsestään riippumattomista syistä tai että hän on itse irtisanonut työsopimuksensa oltuaan lomautettuna yhtäjaksoisesti vähintään 200 päivää. Edellytyksenä on, että henkilö on ilmoittautunut työnhakijaksi 60 päivän kuluessa työsuhteen päättymisestä ja että hänen työuransa on ollut vähintään 20 vuoden pituinen. Korotettua ansio-osaa saadakseen henkilön on lisäksi tullut olla palkansaajakassan jäsen vähintään viisi vuotta.

Korotusosaa ja korotettua ansio-osaa maksetaan työllistymissuunnitelmassa tai työllistymissuunnitelmaa korvaavassa suunnitelmassa sovittujen työllistymistä edistävien palvelujen ajalta enintään 200 päivältä.

Työttömyysetuuksien rahoitus

Työttömyysturvan rahoituksesta vastaavat valtio, työnantajat ja palkansaajat pakollisilla työttömyysvakuutusmaksuilla sekä työttömyyskassat jäsenmaksuilla. Palkansaajien ja työnantajien työttömyysvakuutusmaksut tilitetään työttömyysvakuutusrahastoon, joka vastaa työttömyysvakuutusmaksuilla rahoitettavista osuuksista ja etuuksista.

Peruspäiväraha ja siihen liittyvä lapsikorotus sekä työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksettu korotusosa rahoitetaan valtion varoista ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun tuotosta. Työttömyysvakuutusrahasto maksaa Kansaneläkelaitokselle

osuuden, joka keskimäärin vastaa työttömyyskassoihin kuulumattomien työntekijöiden palkansaajan työttömyysvakuutusmaksuista kertyvää määrää.

Peruspäivärahan korotusosa pitkän työuran päätyttyä rahoitetaan työttömyysvakuutusmaksun tuotosta. Työttömyysvakuutusrahasto maksaa Kansaneläkelaitokselle korotusosaa vastaavan osuuden. Muilta osin menot rahoitetaan Kansaneläkelaitokselle maksettavalla valtionosuudella.

Ansiopäivärahoista valtio rahoittaa peruspäivärahaa vastaavan osuuden. Muilta osin palkansaajien ansiopäivärahat rahoitetaan työttömyysvakuutusmaksuilla ja työttömyyskassojen jäsenmaksuilla. Korotetun ansiososan työttömyysvakuutusrahasto rahoittaa kokonaan.

Valtio ei kuitenkaan osallistu lomautusajalta, lisäpäiviltä, sääesteen ajalta ja lomautukseen rinnastettavan syyn ajalta maksettavien päivärahojen rahoitukseen. Pääsäännöstä poiketen valtio on poikkeuksellisesti osallistunut lomautusajalta maksettujen etuuksien rahoitukseen peruspäivärahaa vastaavalla osuudella vuosina 2010, 2012 ja 2013.

Yrittäjien ansiopäivärahojen rahoitukseen valtio osallistuu peruspäivärahaa ja lapsikoroituksia vastaavalla osuudella. Yrittäjät rahoittavat itse kokonaan ansio-osat.

Työnantajan työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2014 on 1 990 500 euron palkkasummaan saakka 0,75 prosenttia ja sen ylittävistä palkkasumman osasta 2,95 prosenttia. Palkkasummarajaa korotetaan vuosittain ansaittujen työeläkeoikeuksien tarkistamiseen käytettävällä palkkakertoimella. Työnantajilta, joiden palkkasumma ylittää kyseisen rajan, peritään omavastuumaksua irtisanomistaan ikääntyneistä työntekijöistä, joiden työttömyys jatkuu työttömyysturvan lisäpäiville.

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2014 on 0,50 prosenttia palkasta. Lisäksi työntekijät maksavat työttömyyskassoille jäsenmaksua. Niin sanotussa osaomistajan asemassa olevalta (TyEL-vakuuttavalta) yrittäjältä peritään työnantajan työttömyysvakuutusmaksua 0,75 prosenttia ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksua 0,19 prosenttia osaomistajalle maksettujen työpalkkojen määrästä. Työttömyysvakuu-

tusrahasto määrää ja perii työttömyysvakuutusmaksut ja työnantajan omavastuumaksun.

Yrittäjän työssäoloehto

Yrittäjän työssäoloehto lyhennettiin lainmuutoksella 18 kuukaudesta 15 kuukauteen. Muutos tulee voimaan vuoden 2015 alusta.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on säästää 50 miljoonaa euroa valtion työttömyyspäivärahamenoista siten, että säästöt kohdistuvat korkeimpia työttömyyspäivärahoja saaviin. Samalla työttömyysturvan rahoitusta selkiytetään.

Ansiopäivärahan laskentasääntöä ehdotetaan muutettavaksi siten, että ylempien ansiopäivärahojen taso alenee. Ansio-osa on 45 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 105-kertainen perusosa (3 443 euroa vuonna 2015), ansio-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 20 prosenttia. Tätä ns. taitekohtaa ehdotetaan alennettavaksi 95-kertaisen peruspäivärahan määrään (3 115 euroa vuonna 2015), jolloin uuden taitekohdan yläpuolella olevien päivärahasaajien ansiopäiväraha alenee.

Korotetun ansiososan laskentasääntöä ehdotetaan muutettavaksi siten, että korotetun ansiososan määrä alenee. Korotettu ansio-osa on 65 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 105-kertainen perusosa, ansio-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 37,5 prosenttia. Esityksessä ehdotetaan, että korotettu ansio-osa olisi 58 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka on suurempi kuin 95-kertainen perusosa, ansio-osa olisi tämän rajan ylittävältä osalta 35 prosenttia.

Ehdotetuista muutoksista syntyisi työttömyysvakuutusrahastolle arviolta 50 miljoonan euron vuosittainen säästö, joka ehdote-

taan siirrettäväksi Kansaneläkelaitokselle perusturvan rahoitukseen. Työttömyysvakuutusrahasto maksaa jo nykyisin Kansaneläkelaitokselle osuuden, joka keskimäärin vastaa työttömyyskassoihin kuulumattomien työntekijöiden palkansaajan työttömyysvakuutusmaksuista kertyvää määrää. Ehdotettu maksu tulisi nykyisen maksun lisäksi.

4 Esityksen vaikutukset

Esitys alentaisi ansiopäivärahan määrää niillä työttömällä, joilla päivärahan perusteena oleva ansiotulo on korkeampi kuin 95-kertainen peruspäiväraha eli 3115 euroa kuukaudessa vuonna 2015. Tähän johtuu siitä, että ansio-osa olisi välillä 3 116—3 443 euroa 45 prosentin sijaan 20 prosenttia. Kun palkan määrä ylittää 3 443 euroa kuukaudessa eli 105-kertaisen peruspäivärahan määrän, päiväraha olisi uudella laskentasäännöllä 82 euroa kuukaudessa pienempi kuin nykyisellä laskentasäännöllä.

Ansiopäivärahan määrä 3 115 euron palkasta olisi 1 790 euroa kuukaudessa. Tähän ja sitä alempiin päivärahoihin ei tulisi muutosta. Ilman lainmuutosta ansiopäiväraha olisi 3 443 euron palkasta 1 937 euroa. Ehdotettu muutos alentaisi päivärahaa 82 eurolla 1 855 euroon. Palkan ollessa tätä korkeampi, alennuksen määrä ei muutu.

Korotetun ansio-osan määrä alenisi kaikilla ansiopäivärahaa saavilla. Suurin muutos korotettuun ansiopäivärahaan tulisi yli 3 443 euroa ansaitseville, koska sekä taitekohdan aleneminen että korotetun ansio-osan laskentasäännön muutos kohdistuu heihin. Korotetulla ansio-osalla korotettu ansiopäiväraha olisi uusilla laskentasäännöllä 2 000 euron palkasta 91 euroa alempi, 3 000 euron palkasta 163 euroa alempi ja 4000 euron palkasta 289 euroa alempi.

Päivärahan alennus kohdistuu pääosin miehiin, koska työttömyyspäivärahaa saavien miesten palkat ovat naisten palkkoja korkeammat. Yli 3 000 euron ansainneista työttömyyspäivärahan saajista oli vuonna 2012 miehiä 34 600 ja naisia 9 900.

Palkka euroa/kk	Päiväraha euroa/kk	Ehdotus euroa/kk	Erotus euroa/kk	Korotettu ansio-osa euro/kk	Ehdotus euroa/kk	Erotus euroa/kk
2 000	1 249	1 249	0	1 491	1 400	- 91
3 000	1 680	1 680	0	2 113	1 950	- 163
4 000	2 014	1 932	- 82	2 629	2 340	- 289
5 000	2 205	2 123	- 82	2 988	2 675	- 313

Esitys vähentäisi valtion menoja 50 miljoonaa euroa vuosittain. Työttömyysvakuutusrahaston osuus työttömyysturvamenoista nousisi vuonna 2015 nykyisestä, koska uudet laskentasäännöt tulisivat sovellettaviksi sitä mukaa, kun työttömyyspäivärahan perusteena oleva palkka laskettaisiin uudelleen. Myöhemmin vuosina ansiopäivärahan säästöt kattaisivat työttömyysvakuutusrahastolle syntyvän lisämenon.

Valtiolle korotusosien rahoituksesta syntyvä vuosittainen lisämeno on noin 300 000 euroa.

5 Asian valmistelu

Tämä hallituksen esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä yhteistyössä

työ- ja elinkeinoministeriön sekä keskeisten työmarkkinajärjestöjen kanssa. Esitysluonnoksesta pyydettiin lausunnot Kansaneläkelaitokselta, Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry:ltä, työttömyysvakuutusrahastolta, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:ltä, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry:ltä, Akava ry:ltä ja Elinkeinoelämän keskusliitto EK:lta,

Työmarkkinajärjestöt arvostelevat lausunnoissaan sitä, että päätös 50 miljoonan euron säästöstä tehtiin kuulematta työmarkkinajärjestöjä ja hallitus on siten luopunut kolmikantaisesta valmistelusta. Palkansaajajärjestöt vastustavat työttömyysturvalain muutosta, koska se heikentää työttömien toimeentuloa ja kohdistuu etuuksiin, joita on juuri korotettu vuoden 2014 alusta. Lainsäädännön nopeat

muutokset lisäksi vaikeuttavat työttömyysturvanjärjestelmän ymmärrettävyyttä.

Työttömyysturvan rahoitusta koskevista muutoksista parannuksena pidetään peruspäivärahan korotusosien rahoituksen siirtämistä valtiolle, minkä katsotaan selkeyttävän lainsäädäntöä. Sen sijaan 50 miljoonan euron siirron työttömyysvakuutusjärjestelmästä perusturvaan katsotaan monimutkaistavan ra-

hoitusjärjestelmän johdonmukaisuutta ja ymmärrettävyyttä.

6 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2015 talousarvioesitykseen ja tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Työttömyysturvalaki

6 luku Työttömyyspäivärahan määrä ja kesto

2 §. *Ansiopäivärahan ansio-osa ja korotettu ansio-osa.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että ansiopäivärahan ns. taitekohta alennetaan 105-kertaisesta peruspäivärahasta 95-kertaiseen peruspäivärahaan. Tämä merkitsisi päivärahan määrän alenemista niillä, joiden palkka ylittää 95-kertaisen perusosan määrän, koska ansio-osa on 45 prosenttia taitekohtaan asti ja sen ylittävältä osalta 20 prosenttia.

Pykälän 2 momentin mukaisen korotetun ansio-osan määrää ehdotetaan muutettavaksi siten, että ansio-osa olisi 58 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa olisi suurempi kuin 95-kertainen perusosa, ansio-osa olisi tämän rajan ylittävältä osalta 35 prosenttia.

Pykälän 3 momentti vastaa voimassa olevaa lakia.

4 luku Soviteltu ja vähennetty työttömyysetuus

6 §. *Pelastustoiminnasta saatujen tulojen sovittele.* Vuoden 2014 alusta vastaava suojaosa laajennettiin koskemaan kaikkia työttömyysetuuden saajia, minkä vuoksi säännös ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana.

14 luku Erinäisiä säännöksiä

3 §. *Ansiopäivärahan ja peruspäivärahan rahoitus.* Pykälän 1 momentti vastaa voimassa olevaan lakia.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että valtio rahoittaisi molemmat peruspäivärahan korotusosat. Vuoden 2014

alussa voimaantulleella lainmuutoksella lopetettiin sekä työttömyyden alussa 20 päivältä maksettava korotusosa että muutosturvalisä. Rahoituksen yksinkertaistamiseksi on tarkoituksenmukaista, että valtio rahoittaa myös pitkän työuran päätettyä enintään 90 päivältä maksettavan korotusosan. Peruspäiväraha ja siihen liittyvä lapsikorotus sekä työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksettava korotusosa rahoitettaisiin valtion varoista ja työttömyysvakuutusmaksun tuotosta kuten nykyisin.

3 b §. *Etuuksien kattamiseksi suoritettavat ennakot.* Pykälän 1 momentista ehdotetaan poistettavaksi säännös, joka koskee työttömyysvakuutusrahaston Kansaneläkelaitokselle maksamia ennakkomaksuja. Säännös on tarpeeton, koska työttömyysvakuutusrahasto ei enää rahoittaisi korotusosia. Muutoin pykälän 1 momentti vastaa voimassa olevaa lakia.

Voimaantulo. Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015. Lain 6 luvun 2 §:ää sovellettaisiin henkilöön, jonka työssäoloehto täyttyisi lain tultua voimaan ja jonka ansiopäivärahan perusteena oleva palkka lasketaan tämän vuoksi uudelleen. Jos työssäoloehtoon laskettava viimeinen työpäivä olisi 31 päivänä joulukuuta 2014 tai aiemmin ja päivärahan perusteena oleva palkka tulisi laskettavaksi, sovellettaisiin ansiopäivärahan laskentaan lain 6 luvun 2 §:ää sellaisena kuin se oli tämän lain voimaan tullessa. Jos työssäoloehtoon luettaisiin työssäoloa lain voimaantulon jälkeiseltä ajalta, sovellettaisiin päivärahan laskennassa uusia laskentasääntöjä.

Myös korotettuun ansio-osan laskentasäännöt määräytyisivät sen mukaan, onko päivärahan määrän laskennassa sovellettu uusia vai vanhoja laskentasääntöjä. Jos normaalin ansiopäivärahan laskennassa on noudatettu tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita sääntöjä, myös korotetun ansio-osan laskennassa sovellettaisiin vanhoja sääntöjä niin

kauan, kunnes ansiopäivärahan määrä tulee laskettavaksi uudelleen.

1.2 Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta

4 §. *Ansiopäivärahojen rahoitus.* Pykälän 3 momentin ehdotetaan tehtäväksi tekninen muutos, joka johtuu siitä, että muutosturvan ansio-osaa ei enää makseta. Muutoin säännös vastaa voimassa olevaa lakia.

8 §. *Peruspäivärahan rahoitus.* Pykälän 1 momenttiin ehdotetut muutokset vastaavat työttömyysturvalain 14 luvun 3 §:än ehdotettuja muutoksia. Koska työttömyysvakuutusrahasto ei enää osallistuisi suoraan korotusosien rahoitukseen, säännöksestä poistettaisiin työttömyysvakuutusrahaston rahoitusta koskevat säännökset. Työttömyysvakuutusrahasto maksaisi edelleen Kansaneläkelaitokselle työttömyysvakuutusmaksun tuotosta peruspäivärahan saajien osuuden käytettäväksi peruspäivärahojen, niihin liittyvien lapsikorotusten ja korotusosien rahoitukseen. Lisäksi työttömyysvakuutusrahasto maksaisi peruspäivärahojen rahoitukseen vuosittain 50,3 miljoonaa euroa. Tästä säädettäisiin lain 23 §:n 2 momentissa. Lisäksi momenttiin tehtäisiin muuttuneesta lainsäädännöstä aiheutuvia teknisluonteisia muutoksia.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi vähäinen teknisluonteinen muutos. Ehdotettu säännös vastaa voimassa olevaa lakia.

23 §. *Perusturvaan tilitettävä työttömyysvakuutusmaksukertymä.* Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi vähäisiä teknisluonteisia muutoksia. Muutoin säännös vastaa voimassa olevaa lakia.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi vuosittaisesta 50,3 miljoonan euron lisätilityksestä, jonka työttömyysvakuutusra-

hasto maksaisi Kansaneläkelaitokselle peruspäivärahan rahoitukseen.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan, että tilitettävän määrän laskemisesta ja maksamisesta säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

1.3 Laki työttömyysturvalain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Voimaantulosäätös. Voimaantulosäätöksen 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että työttömyysturvalain 5 luvun 7 §:n 1 momenttia sovellettaisiin henkilöön, joka yritystoiminta päättyisi mainitun säännöksen tultua voimaan. Voimassa olevan lain mukaan 5 luvun 7 §:n 1 momentti tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015. Säännöksen tultua voimaan yrittäjän työssäoloehto lyhenee 18 kuukaudesta 15 kuukauteen. Nykyinen säännös johtaisi siihen, että myös sellaiset henkilöt, jotka ovat olleet yrittäjinä 48 kuukauden tarkastelujakson aikana vähemmän kuin 18 kuukautta mutta vähintään 15 kuukautta, tulisivat oikeutetuiksi yrittäjien työttömyyspäivärahaan lainmuutoksen tultua voimaan. Käytännössä työssäoloehdon takautuva selvittäminen olisi vaikeaa. Toimeenpannon helpottamiseksi olisi tarkoituksenmukaista, että 15 kuukauden työssäoloehto sovellettaisiin niihin yrittäjiin, joiden yritystoiminta päättyy uuden säännöksen tultua voimaan.

2 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

Lakiehdotukset

1.

Laki**työttömyysturvalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan työttömyysturvalain (1290/2002) 4 luvun 6 §, sellaisena kuin se on laissa 509/2011, sekä

muutetaan 6 luvun 2 § sekä 14 luvun 3 § ja 3 b §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 6 luvun 2 § laissa 1049/2013 sekä 14 luvun 3 § ja 3 b §:n 1 momentti laissa 1188/2009, seuraavasti:

6 luku

Työttömyyspäivärahan määrä ja kesto

2 §

Ansiopäivärahan ansio-osa ja korotettu ansio-osa

Ansio-osa on 45 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 95-kertainen perusosa, ansio-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 20 prosenttia. Ansiopäiväraha lapsikorotuksineen on enintään 90 prosenttia ansiopäivärahan perusteena olevasta päiväpalkasta, kuitenkin vähintään mahdollisella lapsikorotuksella korotetun perusosan suuruinen.

Korotettu ansio-osa on 58 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 95-kertainen perusosa, ansio-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 35 prosenttia. Ansiopäiväraha lapsikorotuksineen on tällöin enintään yhtä suuri kuin ansiopäivärahan perusteena oleva päiväpalkka, kuitenkin vähintään mahdollisella lapsikorotuksella ja korotusosalla korotetun perusosan suuruinen.

Muunnettaessa kuukautta kohti laskettua palkkaa päiväpalkaksi tai päinvastoin katsotaan kuukauteen sisältyvän 21,5 työpäivää.

14 luku

Erinäisiä säännöksiä

3 §

Ansiopäivärahan ja peruspäivärahan rahoitus

Palkansaajan ansiopäivärahan rahoituksesta säädetään työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa ja yrittäjän ansiopäivärahan rahoituksesta työttömyyskassalaissa.

Peruspäiväraha ja siihen liittyvä lapsikorotus sekä korotusosa rahoitetaan valtion varoista ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun tuotosta.

3 b §

Etuuksien kattamiseksi suoritettavat ennakot

Valtion on suoritettava Kansaneläkelaitokselle peruspäivärahaa varten kuukausittain ennakkoa siten, että ennakkojen määrä vastaa

valtion sinä vuonna suoritettavaksi arvioitua määrää ja että ennakot ovat riittävät menojen kattamiseen jokaisena kuukautena.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

Lain 6 luvun 2 §:ää sovelletaan henkilöön, jonka työssäoloehto täyttyy tämän lain tultua voimaan ja jonka ansiopäivärahan perusteena oleva palkka lasketaan tämän vuoksi uudelleen.

2.

Laki**työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 4 §:n 3 momentti sekä 8 ja 23 §, sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 3 momentti laissa 460/2005 ja 8 § laissa 1189/2009, seuraavasti:

4 §

Ansiopäivärahojen rahoitus

Työttömyyskassan osuus kustakin ansiopäivärahasta on 5,5 prosenttia, jollei 1 ja 2 momentin säännöksistä muuta johdu. Jos ansiopäiväraha maksetaan työttömyysturvalain 6 luvun 2 §:n 2 momentin mukaisesti korotettuna, työttömyyskassan osuus lasketaan kuitenkin mainitun pykälän 1 momentin mukaan määräytyvästä ansiopäivärahasta.

8 §

Peruspäivärahan rahoitus

Työttömyysvakuutusrahasto maksaa sosiaali- ja terveysministeriön välityksellä Kansaneläkelaitokselle 23 §:ssä tarkoitetun osuuden työttömyysturvalain mukaisten peruspäivärahojen ja niihin liittyvien lapsikorotusten sekä korotusosien rahoitukseen. Muilta osin menot rahoitetaan Kansaneläkelaitokselle maksettavalla valtionosuudella.

Valtionosuuden suorittamisesta, valtionosuuden ennakoiden käyttämisestä ja Kansaneläkelaitoksen työttömyysetuuksien hal-

lintokuluista säädetään työttömyysturvalaisissa.

23 §

Perusturvaan tilitettävä työttömyysvakuutusmaksukertymä

Työttömyysvakuutusrahasto tilittää sosiaali- ja terveysministeriön välityksellä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kertymästä Kansaneläkelaitokselle työttömyysturvan peruspäivärahan rahoitukseen määrän, joka keskimäärin vastaa työttömyyskassoihin kuuluttomien työntekijöiden palkansaajan työttömyysvakuutusmaksuista kertyvää määrää. Vuosittain tilitettävän määrän vahvistaa sosiaali- ja terveysministeriö pyydettyään lausunnon Työttömyysvakuutusrahastolta.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun määrän lisäksi Työttömyysvakuutusrahasto tilittää Kansaneläkelaitokselle peruspäivärahan rahoitukseen vuosittain 50 300 000 euroa.

Tilitettävän määrän laskemisesta ja maksamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

3.

Laki**työttömyysturvalain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysturvalain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (1049/2013) voimaantulosäännöksen 1 momentti seuraavasti:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014. Sen 2 luvun 7 §:n 1 momentin 7 kohta, 5 luvun 6 § ja 7 §:n 1 momentti tulevat kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 2015. Lain 5 luvun 7 §:n 1 momenttia sovelletaan henkilöön, jonka yritystoiminta on päättynyt mainitun säännöksen tultua

voimaan. Lain 6 luvun 4 §:n 3 momentti on voimassa vuoden 2015 loppuun.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20_____ .

Helsingissä 15 päivänä syyskuuta 2014

Pääministeri

ALEXANDER STUBB

Sosiaali- ja terveysministeri *Laura Rätty*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

työttömyysturvalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan työttömyysturvalain (1290/2002) 4 luvun 6 §, sellaisena kuin se on laissa 509/2011, sekä
muutetaan 6 luvun 2 § sekä 14 luvun 3 § ja 3 b §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 6 luvun 2 § laissa 1049/2013 sekä 14 luvun 3 § ja 3 b §:n 1 momentti laissa 1188/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 luku

Sovitelu ja vähennetty työttömyysetuus

6 §

Pelastustoiminnasta saatujen tulojen sovittelu

Pelastuslain (379/2011) 25 §:ssä tai vastaavien Ahvenanmaan maakunnan lainsäädännössä tarkoitettujen pelastuslaitoksen sivutoimisen henkilöstön taikka sopimuspalokunnan tai muun pelastusalalla toimivan yhteisön henkilöstön pelastustoimintaan osallistuvien jäsenten soviteltu työttömyysetuus lasketaan 4 §:n 1 momentista ja 5 §:n 1 momentista poiketen siten, että sovittelussa otetaan huomioon pelastustoiminnasta saadusta tulosta se osa, joka:

- 1) ylittää 300 euroa kuukauden sovittelujakson aikana;
- 2) ylittää 300 euroa käytettäessä 4 §:n 2 momentin mukaista laskennallista tuloa; tai
- 3) ylittää 279 euroa neljän peräkkäisen kalenteriviikon sovittelujakson aikana.

6 luku

Työttömyyspäivärahan määrä ja kesto

2 §

Ansiöpäivärahan ansio-osa ja korotettu ansio-osa

Ansio-osa on 45 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 105-kertainen perusosa, ansio-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 20 prosenttia. Ansiöpäiväraha lapsikorotuksineen on enintään 90 prosenttia ansiöpäivärahan perusteena olevasta päiväpalkasta, kuitenkin vähintään mahdollisella lapsikorotuksella korotetun perusosan suuruinen.

Korotettu ansio-osa on 65 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 105-kertainen perusosa, ansio-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 37,5 prosenttia. Ansiöpäiväraha lapsikorotuksineen on tällöin enintään yhtä suuri kuin ansiöpäivärahan perusteena oleva päiväpalkka, kuitenkin vähintään mahdollisella lapsikorotuksella ja korotusosalla korotetun perusosan suuruinen.

Muunnettaessa kuukautta kohti laskettua palkkaa päiväpalkaksi tai päinvastoin katsotaan kuukauteen sisältyvän 21,5 työpäivää.

14 luku

Erinäisiä säännöksiä

3 §

Ansiöpäivärahan ja peruspäivärahan rahoitus

Palkansaajan ansiöpäivärahan rahoituksesta säädetään työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa ja yrittäjän ansiöpäivärahan rahoituksesta työttömyyskassalaissa.

Peruspäiväraha ja siihen liittyvä lapsikorotus sekä 6 luvun 3 b §:n mukainen korotusosa rahoitetaan valtion varoista ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun tuotosta. *Perus-*

6 luku

Työttömyyspäivärahan määrä ja kesto

2 §

Ansiöpäivärahan ansio-osa ja korotettu ansio-osa

Ansio-osa on 45 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 95-kertainen perusosa, ansio-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 20 prosenttia. Ansiöpäiväraha lapsikorotuksineen on enintään 90 prosenttia ansiöpäivärahan perusteena olevasta päiväpalkasta, kuitenkin vähintään mahdollisella lapsikorotuksella korotetun perusosan suuruinen.

Korotettu ansio-osa on 58 prosenttia päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Kun palkka kuukaudessa on suurempi kuin 95-kertainen perusosa, ansio-osa on tämän rajan ylittävältä päiväpalkan osalta 35 prosenttia. Ansiöpäiväraha lapsikorotuksineen on tällöin enintään yhtä suuri kuin ansiöpäivärahan perusteena oleva päiväpalkka, kuitenkin vähintään mahdollisella lapsikorotuksella ja korotusosalla korotetun perusosan suuruinen.

Muunnettaessa kuukautta kohti laskettua palkkaa päiväpalkaksi tai päinvastoin katsotaan kuukauteen sisältyvän 21,5 työpäivää.

14 luku

Erinäisiä säännöksiä

3 §

Ansiöpäivärahan ja peruspäivärahan rahoitus

Palkansaajan ansiöpäivärahan rahoituksesta säädetään työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa ja yrittäjän ansiöpäivärahan rahoituksesta työttömyyskassalaissa.

Peruspäiväraha ja siihen liittyvä lapsikorotus sekä korotusosa rahoitetaan valtion varoista ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun tuotosta.

Voimassa oleva laki

päivärahan muutosturvalisä sekä 6 luvun 3 ja 3 a §:n mukaiset korotusosat rahoitetaan työttömyysvakuutusmaksun tuotosta.

3 b §

Etuuksien kattamiseksi suoritettavat ennakot

Valtion on suoritettava Kansaneläkelaitokselle peruspäivärahaa varten kuukausittain ennakkoa siten, että ennakkojen määrä vastaa valtion sinä vuonna suoritettavaksi arvioitua määrää ja että ennakot ovat riittävät menojen kattamiseen jokaisena kuukautena. Työttömyysvakuutusrahaston on suoritettava Kansaneläkelaitokselle korotusosia ja muutosturvalisiä varten ennakkoa siten, että ennakkoiden määrä vastaa työttömyysvakuutusrahaston sinä vuonna suoritettavaksi arvioitua määrää ja että ennakot riittävät menojen kattamiseen jokaisena kuukautena.

3 b §

Etuuksien kattamiseksi suoritettavat ennakot

Valtion on suoritettava Kansaneläkelaitokselle peruspäivärahaa varten kuukausittain ennakkoa siten, että ennakkojen määrä vastaa valtion sinä vuonna suoritettavaksi arvioitua määrää ja että ennakot ovat riittävät menojen kattamiseen jokaisena kuukautena.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

Lain 6 luvun 2 §:ää sovelletaan henkilöön, jonka työssäoloehto täyttyy tämän lain tultua voimaan ja jonka ansiopäivärahan perusteena oleva palkka lasketaan tämän vuoksi uudelleen.

2.

Laki**työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 4 §:n 3 momentti sekä 8 ja 23 §, sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 3 momentti laissa 460/2005 ja 8 § laissa 1189/2009, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

4 §

4 §

*Ansiopäivärahojen rahoitus**Ansiopäivärahojen rahoitus*

Työttömyyskassan osuus kustakin ansiopäivärahasta on 5,5 prosenttia, jollei 1 ja 2 momentin säännöksistä muuta johdu. Jos ansiopäiväraha maksetaan työttömyysturvalain 6 luvun 2 §:n 2 tai 3 momentin mukaisesti korotettuna, työttömyyskassan osuus lasketaan kuitenkin 6 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan määräytyvästä ansiopäivärahasta.

Työttömyyskassan osuus kustakin ansiopäivärahasta on 5,5 prosenttia, jollei 1 ja 2 momentin säännöksistä muuta johdu. Jos ansiopäiväraha maksetaan työttömyysturvalain 6 luvun 2 §:n 2 momentin mukaisesti korotettuna, työttömyyskassan osuus lasketaan kuitenkin mainitun pykälän 1 momentin mukaan määräytyvästä ansiopäivärahasta.

8 §

8 §

*Peruspäivärahan, korotusosan ja muutosturvalisän rahoitus**Peruspäivärahan rahoitus*

Työttömyysturvalain mukaisten peruspäivärahojen, niihin liittyvien lapsikorotusten sekä työttömyysturvalain 6 luvun 3 b §:n mukaisen korotusosien rahoitukseen työttömyysvakuutusrahasto maksaa sosiaali- ja terveysministeriön välityksellä Kansaneläkelaitokselle 23 §:ssä tarkoitetun osuuden. Työttömyysturvalain 6 luvun 3 ja 3 a §:n mukaisten peruspäivärahojen korotusosien sekä 6 luvun 3 c §:n mukaisten muutosturvalisien rahoitukseen työttömyysvakuutusrahasto maksaa Kansaneläkelaitokselle työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:ssä tarkoitetut osuudet. Muilta osin menot rahoitetaan Kansaneläkelaitokselle maksettavalla valtionosuudella.

Työttömyysvakuutusrahasto maksaa sosiaali- ja terveysministeriön välityksellä Kansaneläkelaitokselle 23 §:ssä tarkoitetun osuuden työttömyysturvalain mukaisten peruspäivärahojen ja niihin liittyvien lapsikorotusten sekä korotusosien rahoitukseen. Muilta osin menot rahoitetaan Kansaneläkelaitokselle maksettavalla valtionosuudella.

Valtionosuuden suorittamisesta, valtionosuuden ennakoiden käyttämisestä ja Kansaneläkelaitoksen työttömyysetuuksien hallintokuluista säädetään työttömyysturvalaissa.

Valtionosuuden suorittamisesta, valtionosuuden ennakoiden käyttämisestä ja Kansaneläkelaitoksen työttömyysetuuksien hallintokuluista säädetään työttömyysturvalaissa.

23 §

23 §

Perusturvaan tilitettävä työttömyysvakuutusmaksukertymä

Perusturvaan tilitettävä työttömyysvakuutusmaksukertymä

Työttömyysvakuutusrahasto tilittää asianomaisen ministeriön välityksellä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kertymästä kansaneläkelaitokselle työttömyysturvan peruspäivärahan ja työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen perustukien rahoitukseen määrän, joka keskimäärin vastaa työttömyyskassoihin kuulumattomien työntekijöiden palkansaajan työttömyysvakuutusmaksuista kertyvää määrää. Vuosittain tilitettävän määrän vahvistaa asianomainen ministeriö pyydettyään lausunnon työttömyysvakuutusrahastolta. *Tilityksen määräämisestä ja suorittamisesta säädetään tarkemmin asetuksella.*

Työttömyysvakuutusrahasto tilittää sosiaali- ja terveysministeriön välityksellä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kertymästä Kansaneläkelaitokselle työttömyysturvan peruspäivärahan rahoitukseen määrän, joka keskimäärin vastaa työttömyyskassoihin kuulumattomien työntekijöiden palkansaajan työttömyysvakuutusmaksuista kertyvää määrää. Vuosittain tilitettävän määrän vahvistaa sosiaali- ja terveysministeriö pyydettyään lausunnon Työttömyysvakuutusrahastolta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun määrän lisäksi Työttömyysvakuutusrahasto tilittää Kansaneläkelaitokselle peruspäivärahan rahoitukseen vuosittain 50 300 000 euroa.

Tilitettävän määrän laskemisesta ja maksamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
ta 20 .*

3.

Laki**työttömyysturvalain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysturvalain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain (1049/2013) voimaantulosäännöksen 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014. Sen 2 luvun 7 §:n 1 momentin 7 kohta, 5 luvun 6 § ja 7 §:n 1 momentti tulevat kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 2015. Lain 6 luvun 4 §:n 3 momentti on voimassa vuoden 2015 loppuun.

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014. Sen 2 luvun 7 §:n 1 momentin 7 kohta, 5 luvun 6 § ja 7 §:n 1 momentti tulevat kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 2015. *Lain 5 luvun 7 §:n 1 momenttia sovelletaan henkilöön, jonka yritystoiminta on päättynyt mainitun säännöksen tultua voimaan.* Lain 6 luvun 4 §:n 3 momentti on voimassa vuoden 2015 loppuun.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
ta 20 .